

Patvirtinta Uždarosios akcinės gyvybės draudimo ir pensijų bendrovės „Aviva Lietuva“ (buvusi UAB „Commercial Union Lietuva Gyvybės draudimas“) valdybos 2003-08-13 nutarimu, įsigaliojo 2003-09-01.

Taisyklės keistos:

„Aviva Lietuva“ valdybos 2003-12-22 nutarimu, pakeitimai įsigaliojo 2004-01-22;
„Aviva Lietuva“ valdybos 2004-03-01 nutarimu, pakeitimai įsigaliojo 2004-04-01;
„Aviva Lietuva“ valdybos 2005-01-07 nutarimu, pakeitimai įsigaliojo 2005-03-04;
„Aviva Lietuva“ valdybos 2005-01-31 nutarimu, pakeitimai įsigaliojo 2005-03-11;
„Aviva Lietuva“ valdybos 2005-12-28 nutarimu, pakeitimai įsigaliojo 2006-03-03;
„Aviva Lietuva“ valdybos 2006-12-18 nutarimu, pakeitimai įsigaliojo 2007-02-19;
„Aviva Lietuva“ valdybos 2007-06-26 nutarimu, pakeitimai įsigaliojo 2007-08-09, iš-

skyrus Taisyklių 53 punkto 1 a papunkčio, 53 punkto 1 b papunkčio, 53 punkto 4 papunkčio, 55 punkto, 57 punkto, 62 punkto pakeitimus, kurie įsigaliojo 2008-05-01; „Aviva Lietuva“ valdybos 2009-01-15 nutarimu, pakeitimai įsigaliojo 2009-03-01; „Aviva Lietuva“ valdybos 2010-05-04 nutarimu, pakeitimai įsigaliojo 2010-06-18.

Taisyklės patvirtintos:

„Aviva Lietuva“ valdybos 2012-12-21 nutarimu,
Lietuvos banko 2013-02-12 sprendimu Nr. 241-30.

Galioja nuo 2013-03-15

Taisyklių 34, 49, 62, 63 ir 79 punktų redakcija patvirtinta „Aviva Lietuva“ valdybos 2015-08-18 nutarimu, galioja nuo 2015-09-01.

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮMOKOS DALIES KAUPIMO PENSIJŲ FONDO „EUROPENSIJA PLUS“ TAISYKLĖS

1. Pagrindinės sąvokos

Pensijų kaupimo bendrovė – Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė „Aviva Lietuva“ (toliau – Bendrovė), turinti Priežiūros institucijos išduotą licenciją Lietuvos Respublikos teritorijoje verstis pensijų kaupimo veikla.

Pensijų fondo dalyvis – asmuo, įstatymų nustatyta tvarka pasirinkęs kausti pensijų įmokas Bendrovės valdomame pensijų fonde ir su Bendrove sudaręs Pensijų kaupimo sutartį, kuri įregistruota Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos administruojamame Lietuvos Respublikos Pensijų kaupimo sutarčių registre.

Pensijų įmoka – Pensijų fondo dalyvio valstybinio socialinio draudimo įmokos dalis, ir, įstatymų nustatytais atvejais, papildoma Pensijų fondo dalyvio lėšomis mokama pensijų įmoka ir papildoma iš valstybės biudžeto lėšų už Pensijų fondo dalyvį mokama pensijų įmoka, kaupiamos Pensijų fondo dalyvio Pensijų sąskaitoje.

Pensijų anuitetas – Pensijų fondo dalyviui iki gyvos galvos mokama periodinė pensinė išmoka, kurios visa išmokėjimo rizika tenka išmokų mokėtojui – gyvybės draudimo įmonei.

Pensijų kaupimo sutartis – pensijų įmokų kaupimo laikotarpiui sudaryta sutartis tarp asmens, draudžiamo valstybiniu socialiniu draudimu, ir Bendrovės dėl pensijų įmokos kaupimo asmens Pensijų sąskaitoje, atidarytoje Bendrovėje.

Pensijų fondo apskaitos vienetai – Pensijų fondo dalyviui priklausančios pensijų turto vertės sąlyginis matas.

Pensijų sąskaita – Bendrovėje atidaryta asmeninė Pensijų fondo dalyvio sąskaita, į kurią dalyvio vardu įrašomi jam tenkantys Pensijų fondo apskaitos vienetai.

Priežiūros institucija – Lietuvos bankas, įstatymų nustatyta tvarka atliekantis pensijų kaupimo bendrovių veiklos priežiūros funkcijas.

2. Bendrosios nuostatos

1. Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas „Europensija plus“ (toliau – Pensijų fondas) yra fiziniais asmenims, pagal Pensijų sistemos reformos įstatymą dalyvaujantiems pensijų kaupime, bendrosios dalinės nuosavy-

bės teise priklausantis pensijų turtas, kurio valdymas perduotas Bendrovei ir kuris investuojamas pagal šiose Pensijų fondo taisyklėse (toliau – Taisyklės) nustatytą investavimo strategiją. Į pensijų turtą draudžiama nukreipti išieškojamą pagal Bendrovės bei Pensijų fondo dalyvių prievoles.

2. Taisyklės reglamentuoja pensijų įmokų ir išmokų mokėjimo sąlygas bei terminus, pensijų turto investavimo strategiją bei kitas Pensijų fondo dalyvių ir Bendrovės teises bei pareigas.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos pensijų sistemos reformos įstatyme, Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme vartojamas sąvokas.

4. Jei šių Taisyklių galiojimo laikotarpiu bus pakeisti Lietuvos Respublikos įstatymai ar kiti teisės aktai, reglamentuojantys pensijų kaupimo veiklą, iki Taisyklių pakeitimų įsigaliojimo bus taikomos šių įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatos.

3. Įstojimo į Pensijų fondą sąlygos ir tvarka, dalyvavimo Pensijų fonde baigties atvejai

5. Teisę tapti Pensijų fondo dalyviu turi asmenys, kurie turi draudžiamųjų pajamų, nuo kurių privalomai skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos pagrindinei ir papildomai pensijos daliai gauti, taip pat asmenys, pagal Lietuvos Respublikos Europos Sąjungos institucijų darbuotojų ir Europos Parlamento narių pensinių teisių išsaugojimo ir perkėlimo įstatymą pasirinkę pensines teises perkelti iš Europos Sąjungos institucijų pensijų sistemos į Valstybinio socialinio draudimo fondą ir pensijų fondą, išskyrus asmenis, kurie jau yra sukakę senatvės pensijos amžių. Bendrovė neturi teisės atsisakyti sudaryti Pensijų kaupimo sutartis su asmeniu, kuris pagal Lietuvos Respublikos įstatymus turi teisę dalyvauti pensijų kaupime.

6. Sudarydamas Pensijų kaupimo sutartį asmuo privalo pasirašytinai susipažinti su šiomis Taisyklėmis.

7. Dalyvavimas pensijų kaupime prasideda sudarius Pensijų kaupimo sutartį ir ją įregistravus Valstybinio socialinio draudimo fondo (toliau – VSDF) valdybos administruojamame Pensijų kaupimo sutarčių registre (toliau – Sutarčių registras). Bendrovė per vieną mėnesį nuo Pensijų kaupimo sutarties sudarymo informuoja dalyvį apie Pensijų kaupimo sutarties įregistravimą.

8. Bendrovė kiekvienam Pensijų fondo dalyviui, sudariusiam su ja Pensijų kaupimo sutartį, atidaro Pensijų sąskaitą Taisyklių 11 dalyje nustatyta tvarka.

9. Visi Pensijų fondo dalyviai dalyvauja pensijų kaupime tapačiomis sąlygomis.

10. Pensijų kaupimo sutartys registruojamos, jų įsigalioji-

mas ir nutraukimas fiksuojamas Sutarčių registre ir informacija apie tai saugoma įstatymų nustatyta laikotarpį.

11. Jei Pensijų fondo dalyvio pensijų įmokų mokėjimas dėl kokių nors priežasčių (nedarbo, išvykimo gyventi į kitą valstybę ir kt.) yra nutraukiamas ar laikinai sustabdomas, arba jei Pensijų fondo dalyvis, sukakęs senatvės pensijos amžių ar Pensijų fondo dalyviui įstatymų nustatyta tvarka paskyrus išankstinę valstybinio socialinio draudimo senatvės pensiją (toliau kartu – įgijus teisę į pensijų išmoką), Pensijų fondo dalyvis pasinaudojo teise nukelti išmokos mokėjimo pradžią, šio Pensijų fondo dalyvio Pensijų fonde sukauptos lėšos investuojamos pagal Taisyklių 8 dalyje numatytą investavimo strategiją ir išmokamos įgijus teisę į pensijų išmoką arba pasibaigus išmokos mokėjimo nukėlimo terminui.

12. Dalyvavimas Pensijų fonde baigiasi šiais atvejais:

1) Pensijų fondo dalyviui nutraukus pirmą kartą sudarytą Pensijų kaupimo sutartį per 30 dienų nuo jos sudarymo;

2) Pensijų fondo dalyviui nutraukus Pensijų kaupimo sutartį su Bendrove ir įsigaliojus Pensijų kaupimo sutarčiai, sudarytai su kita pensijų kaupimo bendrove;

3) Pensijų fondui įvykdžius įsipareigojimus Pensijų fondo dalyviui, šiam įgijus teisę į pensijų išmoką ir pagal pensijų išmokos sutartį išmokėjęs jam visą pensijų išmoką (Taisyklių 7 dalis);

4) Pensijų fondo dalyviui mirus;

5) įstatymų nustatyta tvarka panaikinus Pensijų fondą (Taisyklių 19 dalis);

6) įsigaliojus su Bendrove sudarytai Pensijų kaupimo sutarčiai dėl dalyvavimo kitame Bendrovės valdomame pensijų fonde;

7) teismo sprendimu pripažinus Pensijų kaupimo sutartį negaliojančia;

8) Lietuvos Respublikos Europos Sąjungos institucijų darbuotojų ir Europos Parlamento narių pensijų teisių išsaugojimo ir perkėlimo įstatymų nustatyta tvarka dalyvio vardu sukauptas pinigines lėšas pervedus į Europos Sąjungos institucijų pensijų sistemą;

9) kitais Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytais pagrindais.

13. Po Pensijų fondo dalyvio mirties jam priklausanti pensijų turto dalis paveldima įstatymų nustatyta tvarka. Paveldėtas turtas turi būti išmokėtas paveldėtojams pinigais, bet ne anksčiau, negu pervestos pensijų įmokos už kalendorinį mėnesį, kurį dalyvis mirė. Paveldėtas turtas išmokamas Taisyklių 7 dalyje nustatyta tvarka.

4. Pensijų fondo dalyvių teisės ir pareigos

14. Pensijų fondo dalyvis turi teisę:

1) nutraukti Pensijų kaupimo sutartį su Bendrove ir sudaryti Pensijų kaupimo sutartį su kita pensijų kaupimo bendrove (pereiti į kitą pensijų kaupimo bendrovę) kai jo vardu į pensijų fondą yra pervesta bent viena pensijų įmoka arba į pensijų fondą buvo pervestos lėšos iš Europos Sąjungos institucijų pensijų sistemos;

2) pereiti į kitą Bendrovės valdomą pensijų fondą, sudary-

damas su Bendrove naują Pensijų kaupimo sutartį;

3) gauti iš Bendrovės informaciją apie jo Pensijų sąskaitoje įrašytus pensijų fondo apskaitos vienetus ir jų vertę, lėšų investavimo strategiją ir pagal ją gautą investicinę grąžą, Bendrovės ir pensijų fondo audito išvadas bei kitą įstatymų nustatyta informaciją;

4) nustatyta tvarka gauti pensijų išmoką atsižvelgiant į savo vardu sukaupto pensijų turto dydį;

5) nukelti pensijų išmokos mokėjimo pradžią;

6) testamentu palikti jam priklausančią pensijų turto dalį;

7) apskūsti Priežiūros institucijai Bendrovės veiksmus;

8) vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą Pensijų kaupimo sutartį raštu pranešęs Bendrovei per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo Pensijų kaupimo sutarties sudarymo;

9) Pensijų fondo dalyvis, tapęs pensijų kaupimo dalyviu iki 2013 m. sausio 1 d., turi teisę nuo 2013 m. balandžio 1 d. iki 2013 m. rugsėjo 1 d. vienašališkai sustabdyti pensijų įmokų pervedimą į pensijų fondą, apie tai raštu pranešdamas Bendrovei;

10) atnaujinti Pensijų įmokų pervedimą ne anksčiau kaip kitų metų, einančių po Pensijų įmokų pervedimo sustabdymo metų, sausio 1 dieną, apie tai raštu pranešdamas Bendrovei;

11) Pensijų fondo dalyvis, tapęs pensijų kaupimo dalyviu iki 2013 m. sausio 1 d., turi teisę nuo 2013 m. balandžio 1 d. iki 2013 m. rugsėjo 1 d. raštu kreiptis į Bendrovę ir pateikti sutikimą į Pensijų fondą mokėti papildomą pensijų įmoką savo lėšomis;

12) kitas įstatymuose, Taisyklėse bei Pensijų kaupimo sutartyje nustatytas teises.

15. Taisyklių 14 punkto 2-12 papunkčiuose numatytas teises Pensijų fondo dalyvis turi ir tuo atveju, jei jo vardu nemokamos pensijų įmokos.

16. Pensijų fondo dalyvis privalo:

1) pateikti Bendrovei visą ir teisingą informaciją, reikalingą Pensijų kaupimo sutarčiai sudaryti;

2) per 30 dienų Bendrovei raštu pranešti apie asmeninio pobūdžio informacijos, reikšmingos Bendrovės vykdomai pensijų kaupimo veiklai (vardo, pavardės, gyvenamosios vietos, elektroninio pašto adreso ar kitų duomenų, nurodytų Pensijų kaupimo sutartyje), pasikeitimą.

5. Bendrovės teisės ir pareigos

17. Bendrovė turi teisę:

1) atsisakyti sudaryti Pensijų kaupimo sutartį su asmeniu, kuris yra sukakęs senatvės pensijos amžių;

2) Pensijų fondo pensijų turtą valdyti, naudoti ir disponuoti juo turto patikėjimo teisės pagrindais;

3) savo naudai iš Pensijų fondo pensijų turto daryti Taisyklių 12 dalyje nustatytus atskaitymus;

4) Bendrovė turi teisę Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka įvykdyti jos valdomų pensijų fondų jungimą;

5) kitas įstatymuose, Taisyklėse bei Pensijų kaupimo sutartyje nustatytas teises.

18. Bendrovė privalo:

1) sąžiningai veikti Pensijų fondo dalyvių ir rinkos patikimumo interesais;

2) veikti rūpestingai, profesionaliai ir atsargiai, turėti ir tai-

kyti reikiamas priemonės ir procedūras;

3) sudarant Pensijų kaupimo sutartį, pasirašytinai supažindinti Pensijų fondo dalyvį su visų Bendrovės valdomų pensijų fondų investavimo rizikos palyginimu;

4) sudarant Pensijų kaupimo sutartį, informuoti Pensijų fondo dalyvį, kuriam iki senatvės pensijos amžiaus yra likę mažiau kaip 7 metai, apie galimybę kaupti pensiją valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo konservatyvaus investavimo pensijų fonde „Europensija“ (toliau – Konservatyvaus investavimo pensijų fondas). Sutartis dėl pensijų kaupimo kitame nei Konservatyvaus investavimo pensijų fonde gali būti sudaroma tik tuo atveju, jeigu dalyvis raštu patvirtina, kad yra supažindintas su visų Bendrovės valdomų pensijų fondų investavimo rizikos palyginimu, ir atsisako sudaryti Pensijų kaupimo sutartį dėl pensijų kaupimo Konservatyvaus investavimo pensijų fonde;

5) Pensijų fondo dalyviui pakankamai atskleisti su juo susijusią ir jam reikalingą kitą informaciją;

6) Pensijų fondo pensijų turtą apskaityti atskirai nuo kito Bendrovės turto ir kitų Bendrovės valdomų pensijų fondų pensijų turto;

7) informaciją apie Pensijų fondo dalyvio Pensijų sąskaitoje sukaupto pensijų turto dydį, pensijų išmokas ir kitą su Pensijų fondo dalyviu susijusią informaciją, kurios atskleidimas gali padaryti žalą šiam asmeniui, laikyti paslapyje ir naudoti tik įstatymų nustatytais tikslais;

8) pranešti Pensijų fondų dalyviams apie buveinės adreso ir pan. duomenų pasikeitimą;

9) raštu pranešti kiekvienam Pensijų fondo dalyviui apie šių Taisyklių ir Pensijų kaupimo sutarties pakeitimus ne vėliau kaip prieš 20 dienų iki pakeitimų įsigaliojimo, jei įstatymai nenustato kitaip;

10) informuoti Pensijų fondo dalyvį ne vėliau kaip prieš tris mėnesius iki jo senatvės pensijos amžiaus sukakties apie galimybę gauti pensijų išmoką arba nukelti išmokos mokėjimo pradžią;

11) ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo informuoti Pensijų fondo dalyvius apie sprendimo panaikinti Pensijų fondą priėmimą;

12) nustatyti Pensijų fondui pensijų lyginamąjį indeksą, kuris pasirenkamas atsižvelgiant į šio Pensijų fondo investavimo strategiją pagal Bendrovės patvirtintas taisykles, nustatančias jos valdomų pensijų fondų lyginamųjų indeksų pasirinkimo ir keitimo kriterijus bei tvarką;

13) vykdyti kitus teisės aktų nustatytus reikalavimus pensijų kaupimo bendrovėms.

6. Pensijų įmokų dydis, mokėjimo būdas, tvarka ir terminai

19. Pensijų įmokos dydis nustatomas Lietuvos Respublikos įstatymais.

20. Pensijų fondo dalyvių įskaitą tvarko ir pensijų įmokas į Pensijų fondo dalyvių pasirinktas pensijų kaupimo bendrovės Vyriausybės nustatyta tvarka perveda VSDF administravimo įstaigos. Pensijų įmokos pervedamos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais terminais.

7. Pensijų išmokų mokėjimo būdai, tvarka ir sąlygos

21. Pensijų išmoka gali būti mokama Pensijų fondo dalyviui įgijus teisę į pensijų išmoką šiais būdais:

1) nuperkant Pensijų anuitetą draudimo įmonėje, vykdančioje gyvybės draudimo veiklą;

2) išmokant vienu kartu (vienkartinę pensijų išmoką) ar dalimis (periodinę pensijų išmoką). Periodinė pensijų išmoka negali būti mažesnė nei pensijų išmokos sutarties sudarymo dieną galiojantis bazinės pensijos dydis.

22. Įgijęs teisę į pensijų išmoką Pensijų fondo dalyvis gali nukelti išmokos mokėjimo pradžią. Šio termino nukėlimo laikotarpiu toks asmuo lieka Pensijų fondo dalyviu. Pensijų fondo dalyviui raštu nesikreipus į Bendrovę dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo, laikoma, kad Pensijų fondo dalyvis pasinaudojo teise nukelti išmokos mokėjimo pradžią.

23. Įgijęs teisę į pensijų išmoką, Pensijų fondo dalyvis kreipiasi į Bendrovę ir pateikia dokumentus, patvirtinančius jo teisę į pensijų išmoką (pasą, asmens tapatybės kortelę arba kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą ir jo kopiją), bei rašytinį prašymą dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo. Jei pateikti dokumentai patvirtina Pensijų fondo dalyvio teisę į pensijų išmoką – Bendrovė apskaičiuoja bazinio pensijų anuiteto dydį, ir, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po Pensijų fondo dalyvio prašymo gavimo, su Pensijų fondo dalyviu sudaro rašytinę pensijų išmokos sutartį. Bendrovė apskaičiuoja bazinio Pensijų anuiteto (anuiteto be paveldėjimo, mokamo lygiomis dalimis ir nutraukiamo mokėti po Pensijų fondo dalyvio mirties) dydį pagal Pensijų fondo dalyvio sukauptą pensijų turtą rašytinio Pensijų fondo dalyvio prašymo gavimo Bendrovėje dieną ir šį dydį nurodo pensijų išmokos sutartyje. Pensijų išmokos sutartis gali būti nutraukta pensijų išmokos sutarties šalių susitarimu, jeigu Pensijų fondo dalyviui nėra išmokėta pensijų išmoka (ar jos dalis) ir (ar) nenupirkta Pensijų anuitetas.

24. Pensijų fondo dalyvis privalo įsigyti Pensijų anuitetą, jei bazinio Pensijų anuiteto, apskaičiuoto Pensijų fondo dalyviui, dydis yra ne mažesnis nei pusė valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio. Pensijų anuitetas privalo būti nupirkta už visą Pensijų fondo dalyvio vardu Pensijų fonde sukauptą pensijų turtą, išskyrus šių Taisyklių 25 ir 26 punktuose nurodytas išimtis. Jei Pensijų anuiteto įsigijimas yra privalomas, pensijų išmokos sutartyje turi būti nurodyta suma, už kurią dalyvis privalo įsigyti Pensijų anuitetą.

25. Pensijų fondo dalyvis, kuriam apskaičiuotas bazinio Pensijų anuiteto dydis yra mažesnis nei pusė valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio, neprivalo įsigyti Pensijų anuiteto. Šis dalyvis turi teisę gauti iš Bendrovės periodinę ar vienkartinę pensijų išmoką. Periodinė pensijų išmoka negali būti mažesnė nei pensijų išmokos sutarties sudarymo dieną galiojantis bazinės pensijos dydis.

26. Pensijų fondo dalyvis, kuriam apskaičiuotas bazinio Pensijų anuiteto dydis viršija trigubą valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydį, turi teisę sukauptą pensijų turto dalį, viršijančią vienkartinę įmoką trigubos valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio baziniam Pensijų anuitetui įsigyti, gauti iš Bendrovės periodinės ar vienkartinės pensijų išmokos būdu. Periodinė pensijų išmoka negali būti

mažesnė nei pensijų išmokos sutarties sudarymo dieną galiojantis bazinės pensijos dydis.

27. Pensijų fondo dalyvis, kuriam Pensijų anuiteto įsigijimas yra privalomas, pasirenka gyvybės draudimo įmonę – Pensijų anuiteto mokėtoją ir sudaro su ja Pensijų anuiteto sutartį, kurios pagrindu, sumokėjęs vienkartinę įmoką gyvybės draudimo įmonei, bus mokamas Pensijų anuitetas. Bendrovė, gavusi gyvybės draudimo įmonės pranešimą apie Pensijų anuiteto sutarties sudarymą, pensijų išmokos sutartyje nustatyta tvarka perveda Pensijų fondo dalyviui priklausančias lėšas (ar jų dalį) į gyvybės draudimo įmonės nurodytą sąskaitą.

28. Pensijų fondo dalyvio Pensijų sąskaitoje įrašytus Pensijų fondo apskaitos vienetus Bendrovė konvertuoja į pinigus kitą darbo dieną po prašymo sudaryti pensijų išmokos sutartį gavimo Bendrovėje dienos, pastarojo prašymo gavimo Bendrovėje dienos Pensijų fondo apskaitos vienetų verte. Pensijų išmokos pradedamos mokėti nuo pensijų išmokos sutartyje nurodytos dienos, bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo pensijų išmokos sutarties sudarymo, išskyrus atvejus kai pensijų išmokos sutartyje nustatyta pensijų išmoką ar jos dalį išmokėti nuperkant Pensijų anuitetą. Tokiu atveju pensijų išmokos išmokamos ne anksčiau kaip po 35 dienų, bet ne vėliau kaip per 40 dienų po to, kai Bendrovė iš draudimo įmonės gauna informaciją apie Pensijų fondo dalyvio sudarytą Pensijų anuiteto sutartį. Pensijų turtas, susidaręs iš lėšų, Pensijų fondo dalyvio vardu pervestų Pensijų fondui po pensijų išmokos sutarties su Pensijų fondo dalyviu sudarymo, pensijų išmokos sutartyje nustatyta tvarka turi būti išmokamas Pensijų fondo dalyviui (jeigu pensijų išmokos jau išmokėtos) ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tų lėšų gavimo arba pridedamas prie mokėtinų pensijų išmokų (jeigu jos dar neišmokėtos).

29. Vienkartinė ar periodinės pensijų išmokos, kurias turėjo sumokėti Bendrovė, nesumokėtos dėl gavėjo mirties, paveldimos įstatymų nustatyta tvarka. Mirus Pensijų fondo dalyviui, kuriam dar nebuvo paskirta pensijų išmoka, paveldėtojai Bendrovės nustatyta tvarka kreipiasi į Bendrovę ir pateikia prašymą išmokėti paveldėtą pensijų turto dalį bei tai patvirtinančius dokumentus (paveldėjimo teisės liudijimą, mirties liudijimą, paveldėtojų asmens tapatybes patvirtinančius dokumentus ir jų kopijas). Jei pateikti dokumentai patvirtina paveldėtojų teisę į Pensijų fondo dalyviui priklausančią pensijų turto dalį, Bendrovė Pensijų fondo dalyvio pensijų sąskaitoje įrašytus Pensijų fondo apskaitos vienetus ne vėliau kaip kitą darbo dieną konvertuoja į pinigus ir paveldėtą turto dalį išmoka vienkartinę išmoka ne anksčiau, negu pervestos pensijų įmokos už kalendorinį mėnesį, kurį Pensijų fondo dalyvis mirė.

8. Pensijų fondo investavimo strategija

30. Ne mažiau kaip 50 % Pensijų fondo lėšų investuojama į vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones, išleistus arba garantuotus Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių vyriausybių, centrinių bankų ir Europos centrinio banko, bei Europos Sąjungos valstybių įmonių skolos vertybinius popierius:

1) iki 35 % Pensijų fondo lėšų gali būti investuojama į ver-

tybinius popierius ar pinigų rinkos priemones, išleistus arba garantuotus Lietuvos Respublikos vyriausybės ar centrinio banko. Vertybinių popierių terminas nėra ribojamas, tačiau paprastai investuojama į vidutinio (4-6 metų) ir ilgo (daugiau kaip 6 metai) laikotarpio vertybinius popierius.

2) nuo 15 % iki 85 % Pensijų fondo lėšų turto investuojama į vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones, išleistus arba garantuotus Europos Sąjungos ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių vyriausybių, centrinių bankų ir Europos centrinio banko, taip pat į Europos Sąjungos ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių įmonių skolos vertybinius popierius. Vertybinių popierių terminas nėra ribojamas, tačiau paprastai investuojama į vidutinio (4-6 metai) ir ilgo (virš 6 metų) laikotarpio vertybinius popierius. Investuojant į Europos Sąjungos ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių įmonių skolos vertybinius popierius, parenkamos tos įmonės, kurios pagal tarptautinės vertinimo agentūros „Standard & Poor’s“ vertinimą yra priskiriamos ne mažesnei negu „BBB minus“ kredito rizikos reitingo grupei arba atitinkamai kitų agentūrų kredito rizikos reitingo grupei.

Šiame Taisyklių punkte nurodytos investicijos gali būti atliekamos tiek tiesiogiai įsigyjant minimų emitentų vertybinius popierius, tiek įsigyjant kolektyvinio investavimo subjektų vertybinius popierius, jeigu šie kolektyvinio investavimo subjektai daugiausiai investuoja į vertybinius popierius ar turtą nustatytą šiame punkte ir šie kolektyvinio investavimo subjektai atitinka Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo nustatytus reikalavimus.

31. Iki 30 % Pensijų fondo lėšų gali būti investuojama į Europos Sąjungos šalių įmonių, esančių aukščiausiuose vertybinių popierių biržų sąrašuose (angl. „blue chips“), akcijas.

32. Pensijų fondo lėšos gali būti investuojamos į kitus nei paminėti 30 punkte kolektyvinio investavimo subjektus, jei jie atitinka Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo nustatytus reikalavimus ir jei šių investicijų bei investicijų, nustatytų 31 punkte, suma sudaro ne daugiau kaip 30% Pensijų fondo lėšų.

33. Iki 20 % Pensijų fondo lėšų gali sudaryti gryniesi pinigai, esantys fondo banko sąskaitoje, bei indėliai Lietuvos ar Europos Sąjungos valstybių komerciniuose bankuose. Trumpu laikotarpiu (pavyzdžiui, atliekant sandorius su vertybiniais popieriais) šis limitas gali būti viršytas.

34. Pensijų fondo lėšos gali būti investuojamos Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių nacionalinėmis valiutomis, šiose vertybinių popierių (toliau – VP) biržose ir rinkose: Airijos VP birža, Airija; Albertos VP birža, Kanada; Amsterdamo VP birža, Olandija; Arizonos VP birža, JAV; Australijos VP birža, Australija; Atėnų VP birža, Graikija; Briuselio VP birža, Belgija; Bratislavos VP birža, Slovakija; Budapešto VP birža, Vengrija; Čikagos VP birža, JAV; Filadelfijos VP birža, JAV;

Helsinkio VP birža, Suomija; Italijos VP birža, Italija; Kipro VP birža, Kipras; Kopenhagos VP birža, Danija; Korėjos VP birža, Pietų Korėja; Lisabonos VP birža, Portugalija; Lietuvos Respublikos (Vilniaus OMX birža); Liubianos VP birža, Slovėnija; Liuksemburgo VP birža, Liuksemburgas; Londono VP birža, Didžioji Britanija; Madrido VP birža, Ispanija; Maltos VP birža, Malta; Meksikos VP birža, Meksika; Monrealio VP birža, Kanada; NASDAQ VP birža, JAV; Naujosios Zelandijos VP birža, Naujoji Zelandija; Niujorko VP birža, JAV; Oslo VP birža, Norvegija; Paryžiaus VP birža, Prancūzija; Prahos VP birža, Čekijos Respublika; Ramiojo vandenyno regiono VP birža, JAV; Reikjaviko VP birža, Islandija; Rygos VP birža, Latvija; Stambulo VP birža, Turkija; Stokholmo VP birža, Švedija; Šveicarijos VP birža, Šveicarija; Talino VP birža, Estija; Tokijo VP birža, Japonija; Toronto VP birža, Kanada; Vankuverio VP birža, Kanada; Varšuvos VP birža, Lenkija; Vienos VP birža, Austrija; Vokietijos VP birža, Vokietija.

Pensijų turtą taip pat gali sudaryti išleidžiami nauji vertybiniai popieriai, jeigu emisijos sąlygose yra numatytas išsipareigojimas įtraukti šiuos vertybinius popierius bent į vieną iš šiame punkte išvardintų vertybinių popierių biržų oficialųjį prekybos sąrašą ar reguliuojamos rinkos prekybos sąrašą ir jeigu į sąrašą bus įtraukiama ne vėliau kaip per 1 metus nuo išleidimo.

Investicijos ne eurais negali sudaryti daugiau 35 procentų fondo turto.

35. Į vieno emitento vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemonės gali būti investuota ne daugiau kaip 5 procentai pensijų turtą sudarančių grynųjų aktyvų, išskyrus 36, 39 ir 40 punktuose numatytus atvejus.

36. Į vieno emitento vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemonės gali būti investuota daugiau kaip 5 procentai, bet ne daugiau kaip 10 procentų grynųjų aktyvų, su sąlyga, kad tokių investicijų bendra suma nebus didesnė kaip 40 procentų grynųjų aktyvų (šis apribojimas netaikomas indėliams).

37. Investicijos į indėlius vienoje kredito įstaigoje negali sudaryti daugiau kaip 20 procentų pensijų turtą sudarančių grynųjų aktyvų.

38. Bendra investicijų į vieno asmens išleistus vertybinius popierius, pinigų rinkos priemones ar indėlius suma negali būti didesnė kaip 20 procentų pensijų turtą sudarančių grynųjų aktyvų.

39. Investicijos į valstybės, kurios kredito reitingas ne mažesnis negu Lietuvos Respublikos, išleistus arba garantuotus vieno emitento vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones negali būti didesnės kaip 35 procentai pensijų turtą sudarančių grynųjų aktyvų. Gavus Priežiūros institucijos leidimą į vieno emitento išleistus arba garantuotus skolos vertybinius popierius gali būti investuota daugiau kaip 35 procentai pensijų turtą sudarančių grynųjų aktyvų, jei yra investuota į ne mažiau kaip 6 emisijų skolos vertybinius popierius, o į vienos emisijos skolos vertybinius popierius investuota ne daugiau kaip 30 procentų grynųjų aktyvų.

40. Investicijos į obligacijas, išleistas tokios Europos Sąjungos valstybėje registruotą buveinę turinčios kredito įstaigos, kuri, siekiant apsaugoti obligacijų savininkų interesus, yra tos

valstybės specialiai prižiūrima pagal teisės aktus, o iš obligacijų leidimo gauta suma visam obligacijų galiojimo laikui investuojama į tokį turtą, kurio pakaktų patenkinti obligacijų savininkų reikalavimus, ir iš kurio – emitento nemokumo atveju – obligacijų savininkų reikalavimai išmokėti pagrindinę sumą ir palūkanas būtų patenkinti pirmumo teise, negali būti didesnės kaip 25 procentai grynųjų aktyvų. Kai į tokias vieno emitento obligacijas investuojama daugiau kaip 5 procentai, bet ne daugiau kaip 25 procentai grynųjų aktyvų, bendra tokių investicijų suma negali būti didesnė kaip 80 procentų grynųjų aktyvų.

41. 39 ir 40 punktuose numatyti vertybiniai popieriai ir pinigų rinkos priemonės nėra įskaitomi skaičiuojant investicijas, kurioms pagal 36 punktą taikoma maksimali leistina 40 procentų riba. 35-40 punktuose numatytos ribos negali būti sudedamos, todėl investicijų į vieno asmens išleistus vertybinius popierius, pinigų rinkos priemones, indėlius suma negali būti didesnė kaip 35 procentai pensijų turtą sudarančių grynųjų aktyvų.

42. Į įmonių, priklausančių grupei, kuri turi sudaryti konsoliduotą finansinę atskaitomybę, išleistus vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemones gali būti investuota ne daugiau kaip 20 procentų grynųjų aktyvų.

43. Leidžiama investuoti į investicinius vienetus ir akcijas tik tokių kolektyvinio investavimo subjektų, kurie atitinka šias sąlygas:

1) yra licencijuoti Europos Sąjungos valstybėje narėje, Europos ekonominės erdvės valstybėje arba Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos narėje ar tokioje valstybėje, kurioje priežiūra yra ne mažiau griežta, negu numatyta pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/65/EB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo nustatytas taisyklės, o Lietuvos bankas bendradarbiauja su atitinkama užsienio priežiūros institucija. Tuo atveju, kai valstybė, kurioje kolektyvinio investavimo subjektas yra licencijuotas, nėra Europos Sąjungos valstybė narė, Europos ekonominės erdvės valstybė arba Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos narė, būtinas Lietuvos banko ir tokios valstybės atitinkamos priežiūros institucijos bendradarbiavimas dvišalių susitarimų pagrindais;

2) subjektų dalyvių teisių apsauga, įskaitant turto atskyrimo, skolinimosi, skolinimo ir turto neatlygintino perdavimo reglamentavimą, yra ne mažesnė, nei nustatyta pagal įstatymus;

3) subjektai teikia savo veiklos pusmečio ir metų ataskaitas, leidžiančias įvertinti jų turtą ir išsipareigojimus, pelną ir veiklą per ataskaitinį laikotarpį;

4) ne daugiau kaip 10 procentų jų aktyvų gali būti investuota į kitų kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus ar akcijas;

5) subjektų investavimo strategija atitinka įstatymų nustatytus investicijų portfelio diversifikavimo reikalavimus.

6) Į kiekvieną iš 43 punkto 1 – 5 papunkčiuose nustatytus reikalavimus atitinkančių subjektų gali būti investuota ne daugiau kaip 20 procentų Pensijų fondo grynųjų aktyvų.

44. Iki 20 procentų Pensijų fondo grynųjų aktyvų (bet ne daugiau kaip 5 procentai Pensijų fondo grynųjų aktyvų vienam kolektyvinio investavimo subjektui) gali būti investuojama į šių Taisyklių 43 punkte nurodytų sąlygų neatitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus ar akcijas,

jeigu tokie kolektyvinio investavimo subjektai atitinka šias sąlygas:

1) kolektyvinio investavimo subjektas ir (ar) jo valdytojas yra autorizuotas (licencijuotas, jam suteiktas leidimas veikti ar dėl jo atliktas analogiško pobūdžio veiksmas), o jo priežiūra, kuri turi būti ne mažiau griežta negu Lietuvos banko vykdoma specialiųjų kolektyvinio investavimo subjektų priežiūra, atlieka atitinkamos šalies priežiūros institucija;

2) Lietuvos bankas dvišalių susitarimų pagrindu bendradarbiauja su užsienio valstybės atitinkama priežiūros institucija, jeigu ši valstybė nėra Europos Sąjungos arba Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybė narė.

45. Tokie kolektyvinio investavimo subjektai, kuriuos valdo ta pati valdymo įmonė ar tokios valdymo įmonės, kurių daugiau nei pusė valdymo organų narių yra tie patys asmenys ar kurias kontroliuoja tas pats asmuo arba kurių viena turi daugiau kaip 10 procentų balsų kitos valdymo įmonės visuotiniame akcininkų susirinkime, laikomi susijusiais. Susijusių kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai arba akcijos gali būti įsigijami tik už grynųjų aktyvų vertę.

46. Pensijų turtas negali būti investuojamas į nekilnojamąjį turtą, tauriuosius metalus arba į suteikiančius į juos teisę vertybinius popierius.

47. Pensijų turtas gali būti investuojamas į išvestines finansines priemones (pvz. ateities sandorius, palūkanų normų apskaitos sandorius), skirtas tik valiutos ir palūkanų rizikai minimizuoti.

48. Pensijų fondo lėšos investuojamos laikantis subalansuotos investavimo strategijos, pagal 35-42 punktuose nurodytus diversifikavimo reikalavimus, o fondo lėšos investuojamos tik į aukšto patikimumo vertybinius popierius pagal šioje dalyje numatytą strategiją, todėl šio fondo investavimo rizika yra žema.

49. Ne mažiau kaip 65 procentai fondo turto turi būti nominuoti eurais, todėl fondo vertės pasikeitimai dėl valiutos kursų svyravimų yra mažai tikėtini.

50. Didžioji dalis fondo turto investuojama į skolos vertybinius popierius, turinčius konkrečių emitento nustatytą išpirkimo datą ir kainą, o tai sudaro galimybes planuoti strateginį pensijų turto paskirstymą pagal turimų su Pensijų kaupimo sutartimis susijusių įsipareigojimų trukmę ir sumažinti palūkanų normų svyravimo įtaką sukaupto pensijų turto vertei. Į akcijas investuojama mažesnioji Pensijų fondo turto dalis, todėl Pensijų fondo turto vertės svyravimai neturėtų būti ypatingai dideli.

51. Kaip nurodyta Taisyklių 9 dalyje, Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė nustatoma kiekvieną darbo dieną, tai įgalina operatyviai sekti nustatytą investavimo apribojimų laikymąsi ir priimti reikiamus investicinius sprendimus.

52. Investicijų valdymas vykdomas pagal Bendrovės vidaus procedūras, numatančias griežtus reikalavimus investicinių sprendimų priėmimui, įgyvendinimui ir kontrolės sistemai. Investicijų valdymo procedūras tvirtina Bendrovės valdyba.

9. Pensijų fondo grynųjų aktyvų ir Pensijų fondo apskaitos vieneto vertės apskaičiavimo taisyklės ir skelbimo tvarka

53. Pensijų fondo grynųjų aktyvų vertė apskaičiuojama ir Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė nustatoma kiekvieną dar-

bo dieną. Kartą per mėnesį apskaičiuojama vidutinė praėjusio kalendorinio mėnesio Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė.

54. Pensijų fondo grynųjų aktyvų vertė – Pensijų fondo turto vertės ir ilgalaikių bei trumpalaikių finansinių įsipareigojimų (išskyrus įsipareigojimus Pensijų fondo dalyviams) skirtumas. Įsipareigojimai iš Pensijų fondo pasitraukiantiems Pensijų fondo dalyviams (kuriems jau yra apskaičiuota mokėtina pensijų išmoka arba į kitą Pensijų fondą pervestina suma) priskiriami prie Pensijų fondo finansinių įsipareigojimų.

55. Apskaičiuojant Pensijų fondo grynuosius aktyvus, įvertinamas Pensijų fondo turimas turtas pagal Taisyklių 56-62 punktų reikalavimus.

56. Vertinant Pensijų fondo turtą vertinama kiekviena investicijų portfelio sudėtinė dalis ir susumuojami vertinimo rezultatai. Pensijų fondo įsipareigojimai vertinami vadovaujantis Priežiūros institucijos patvirtinta Grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo metodika.

57. Kotiruojamų vertybinių popierių vertinimas:

1) kotiruojami nuosavybės vertybiniai popieriai vertinami vidutine kaina, buvusią biržos darbo dienos, už kurią yra nustatoma apskaitos vieneto vertė, uždarymo momentu; Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybiniai popieriai – darbo dienos, už kurią yra nustatoma apskaitos vieneto vertė, vidutine trijų didžiausių pirminių dilerių pirkimo kaina; užsienio kapitalo rinkose kotiruojami skolos vertybiniai popieriai – uždarymo kaina, skelbiama „Bloomberg Professional“ duomenų sistemoje;

2) jei vertybinis popierius yra kotiruojamas keliose vertybinių popierių biržose, vertybinio popieriaus vertė nustatoma pagal vienos iš biržų, kurioje prekiaujama tuo vertybiniu popieriumi, kotiravimo vertę (paprastai biržos, kurioje apyvarta vertinamais vertybiniais popieriais buvo didžiausia arba vadovaujantis kitais praktikoje taikomais kriterijais);

3) jei tam tikrą dieną nebuvo įvykdyta jokių sandorių, vertybinio popieriaus vertė yra nustatoma pagal paskutinę žinomą kotiravimo vertę, tačiau ne daugiau kaip prieš 30 dienų buvusią, arba pagal pirkimo kainą, t.y. pagal tą, kuri tiksliau atspindi vertybinio popieriaus rinkos vertę. Jei priemonė nebuvo kotiruojama daugiau kaip 30 dienų iki vertinimo dienos arba kotiruojama rečiau nei nustatyta skaičiavimo procedūrose, tuo atveju jos vertė nustatoma taip, kaip priemonių, kuriomis nėra prekiaujama reguliuojamose rinkose, vertė.

58. Kolektyvinio investavimo subjektų išleisti vertybiniai popieriai (akcijos ar investiciniai vienetai) į Pensijų fondo aktyvus įskaitomi dienos, už kurią yra nustatoma Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė, kaina (verte), o jei tam tikrą dieną kolektyvinio investavimo subjektų akcijos ar investicinio vieneto kaina (vertė) nėra nustatoma – paskutiniąją viešai paskelbta kaina (verte). Atliekant kolektyvinio investavimo subjektų turto vertinimą, kai dar vyko prekyba užsienio reguliuojamose rinkose, pagal kurių duomenis turi būti skaičiuojami grynųjų aktyvai, gali būti taikoma paskutinė žinoma prekybos kaina (angl. last traded price) arba tikėtina pardavimo kaina, jei po paskutinės prekybos dienos atsirado aplinkybių, dėl kurių paskutinė vidutinė rinkos kaina arba uždarymo kaina yra reikšmingai mažesnė ar didesnė.

59. Išvestinės priemonės skirtos tik valiutos ir palūkanų rizikai minimizuoti. Išvestinės investicinės priemonės vertė nustatoma pagal paskutinę analogiško anksčiau sudaryto sandorio rinkos vertę, jei per laikotarpį nuo sandorio sudarymo dienos

iki vertinimo dienos nebuvo didelio ekonominių aplinkybių pasikeitimo. Jei ekonominės aplinkybės pasikeitė, – vertinama pagal tikėtiną pardavimo kainą, nustatytą pagal parinktą vertinimo modelį, kuris finansų rinkoje yra visuotinai taikomas ir pripažintas.

60. Nektiruojamų vertybinių popierių ar neturinčių kotiravimo vertės įvertinimas:

1) nuosavybės vertybiniai popieriai:

a) pagal nepriklausomo verslo vertintojo, turinčio teisę verstis tokia veikla, įvertinimą, jei nuo vertinimo praėjo ne daugiau kaip vieneri metai ir jei po įvertinimo neįvyko įvykių, dėl kurių dabartinė rinkos kaina gali būti reikšmingai mažesnė ar didesnė nei nustatyta vertintojo;

b) jei nėra atlikta a) punkte numatyto įvertinimo ar netenkinamos minėto punkto sąlygos, vertinama atsižvelgiant į panašios bendrovės pelno prieš apmokestinimą, tenkančio vienai akcijai (naudojant vidutinį svertinį paprastųjų akcijų skaičių, buvusį apyvaroje tam tikrą periodą), santykį, padaugintą iš vertinamos bendrovės pelno, tenkančio vienai akcijai:

$$\text{tikroji kaina} = P/E \times \text{EPS},$$

kur P/E – panašios bendrovės vienos akcijos rinkos kaina, padalyta iš pelno, tenkančio vienai akcijai,

EPS – vertinamos bendrovės paskutinių 12 mėnesių pelnas, tenkantis vienai akcijai;

c) jei dėl tam tikrų priežasčių negalima pasinaudoti a) ir b) punktuose pateiktais metodais, vertinama pagal tikėtiną pardavimo kainą, nustatytą pagal parinktą vertinimo modelį (nurodytą vertinimo procedūroje), kuris finansų rinkoje yra visuotinai taikomas ir pripažintas;

2) skolos vertybiniai popieriai ir pinigų rinkos priemonės:

a) priemonės, turinčios ilgesnį kaip vienerių metų išpirkimo terminą, vertinamos pagal šią formulę:

$$K = \sum_{i=1}^n \frac{S_i}{\left(1 + \frac{Y}{100}\right)^{\frac{P_i}{H}}}, \text{ kur:}$$

K – priemonės vertė (skaičiuojama nominaliosios vertės šimtui Lietuvos Respublikos valiutos vienetų);

S_i – i-asis pinigų srautas priemonės nominaliosios vertės šimtui Lietuvos Respublikos valiutos vienetų (atkarpos išmoka arba išpirkimo metu mokama suma);

Y – priemonės pelningumas (procentais), įvertintas pagal rinkos duomenis;

H – atkarpų išmokų skaičius per metus (jei priemonės neturi atkarpų, laikoma, kad šis skaičius sutampa su įprastiniu kitų priemonių atkarpos išmokų skaičiumi);

n – iki priemonės išpirkimo likusių atkarpos išmokų skaičius (jei priemonės neturi atkarpų – sąlygiškas atkarpos išmokų skaičius);

P_i – atkarpos periodų skaičius nuo grynujų aktyvų vertės vertinimo dienos iki i-tojo pinigų srauto mokėjimo dienos (gali būti trupmena). Jeigu priemonė turi nestandartinių atkarpos periodų, skaičiuojama, kiek būtų atkarpos periodų, jeigu visi

periodai būtų standartiniai;

b) priemonės, turinčios ne ilgesnį kaip vienerių metų išpirkimo terminą, vertinamos pagal šią formulę:

$$K = \frac{S_i}{1 + \frac{Y}{100} \times \frac{d}{360}}, \text{ kur:}$$

K – priemonės vertė (skaičiuojama nominaliosios vertės šimtui Lietuvos Respublikos valiutos vienetų);

S_i – i-asis pinigų srautas priemonės nominaliosios vertės šimtui Lietuvos Respublikos valiutos vienetų (atkarpos išmoka arba išpirkimo metu mokama suma);

Y – priemonės pelningumas (procentais), įvertintas pagal rinkos duomenis;

d – dienų skaičius nuo grynujų aktyvų vertės vertinimo dienos iki išpirkimo dienos (atkarpos apmokėjimo dienos);

3) kitais atvejais nektiruojamų ar neturinčių kotiravimo vertės vertybinių popierių įvertinimas atliekamas remiantis tikėtina vertybinio popieriaus pardavimo kaina, kuri yra nustatoma pagrįstai, *bona fide*, geriausiai atitinkanti Pensijų fondo dalyvio interesus ir kuria nepriklausomos bei kompetentingos šalys sutiktų įvykdyti sandorį su šiais vertybiniais popieriais;

4) jeigu vertybinį popierių sunku įvertinti vadovaujantis 3) papunktyje numatyta metodika, tada nektiruojamo vertybinio popieriaus vertei nustatyti naudojamas įsigijimo kaštų ir palūkanų, pripažįstamų kaupimo principu (palūkanos paskirstomos tolygiai laikotarpiui už kurį jos priskaičiuotos), metodas;

5) pinigų rinkos priemonės, kurių išpirkimo terminas arba iki jo likęs laikas ne ilgesnis kaip 397 dienos arba kurių pajamingumas reguliariai tikslinamas pagal pinigų rinkos sąlygas ne rečiau kaip kartą per 397 dienas, arba kurių rizika, įskaitant kredito ir palūkanų normos rizikas, yra labai panaši į riziką finansinių priemonių, kurių išpirkimo terminas ir pajamingumas atitinka anksčiau nurodytus požymius, gali būti vertinamos amortizuotos savikainos metodu, jei taip gaunamas tikslesnis šių priemonių vertinimas nei pagal 60 punkto 1 papunktį.

61. Pinigų ir indėlių kredito institucijose vertinimas:

1) pinigai vertinami nominaliąja verte;

2) terminuotų indėlių palūkanos yra apskaičiuojamos kaupimo principu (paskirstomos tolygiai laikotarpiui, kuriam terminuoto indėlio sutartis yra sudaryta);

3) terminuotų indėlių vertę sudaro jų įsigijimo vertė, padidinta palūkanų dydžiu, apskaičiuotu pagal šio punkto 2 papunktį.

62. Užsienio valiutos bei kiti aktyvai, nominuoti užsienio valiuta, įvertinami Lietuvos Respublikos valiuta pagal vertinimo dieną apskaitoje taikomą euro ir užsienio valiutos santykį, nustatytą vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu.

63. Pradinė Pensijų fondo vieno apskaitos vieneto vertė yra 0,2896 euro.

64. Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė yra grynoji fondo aktyvų vertė, padalinta iš Pensijų fondo apskaitos vienetų skaičiaus, esančio Pensijų fondo apskaitos vieneto kainos vertinimo dieną. Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė yra nustatoma keturių skaičių po kablelio tikslumu ir apvalinama pagal matematinės apvalinimo taisyklės. Bendra visų Pensijų fondo apskaitos

vienetų vertė visada lygi Pensijų fondo grynujų aktyvų vertei.

65. Pensijų fondo apskaitos vienetai sukuriama įnešant į Pensijų fondą aktyvus. Įnešamų į Pensijų fondą aktyvų vertė negali būti mažesnė nei sandauga sukuriama apskaitos vienetų skaičiaus ir Pensijų fondo apskaitos vieneto vertės, galiojančios Pensijų fondo apskaitos vieneto sukūrimo dieną.

66. Pensijų fondo apskaitos vienetai išperkami parduodant Pensijų fondo aktyvus. Parduodamų Pensijų fondo aktyvų vertė negali būti didesnė nei išperkamų Pensijų fondo apskaitos vienetų skaičiaus ir Pensijų fondo apskaitos vieneto vertės, galiojančios Pensijų fondo apskaitos vieneto išpirkimo dieną, sandauga.

67. Bendrovė kiekvieną darbo dieną savo interneto tinklapyje skelbia Pensijų fondo apskaitos vieneto vertę Priežiūros institucijos nustatyta tvarka ir terminais.

10. Pensijų įmokų ir į kitą pensijų fondą pervedamų piniginių lėšų konvertavimo į Pensijų fondo apskaitos vienetus tvarka, Pensijų fondo apskaitos vienetų konvertavimo į pinigų taisyklės

68. Į Pensijų sąskaitą pervedtos Pensijų fondo dalyviui priklausančios piniginės lėšos, atskaičius šių Taisyklių 12 dalyje nustatytus atskaitymus nuo įmokėtų įmokų, konvertuojamos į Pensijų fondo apskaitos vienetus ne vėliau kaip kitą darbo dieną lėšų gavimo į Pensijų sąskaitą dienos Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė.

69. Pensijų fondo apskaitos vienetų skaičius nustatomas pagal formulę:

$$VS = \frac{PPL - A}{VK}$$

VS – Pensijų fondo apskaitos vienetų skaičius;
PPL – į dalyvio sąskaitą pervedtos piniginės lėšos;
A – Taisyklėse nustatyti atskaitymai nuo įmokėtų įmokos;
VK – Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė.

70. Bendrovė, gavusi VSDF valdybos pranešimą apie Pensijų kaupimo sutarties nutraukimą ir naujos įsigaliojimą, ne vėliau kaip kitą darbo dieną konvertuoja Pensijų fondo dalyviui priklausančius Pensijų fondo apskaitos vienetus į pinigines lėšas pranešimo iš VSDF valdybos gavimo dienos vieneto kainomis ir per tris darbo dienas perveda jas į naujojo Pensijų fondo piniginių lėšų sąskaitą.

71. Pervedamų piniginių lėšų suma apskaičiuojama pagal formulę:

$$PPLS = (VS \times VK) - PA,$$

PPLS – pervedamų piniginių lėšų suma;
VS – Pensijų fondo apskaitos vienetų skaičius;
VK – Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė;
PA – Taisyklėse nustatytos perėjimo išlaidos.

11. Pensijų sąskaitų atidarymo, tvarkymo ir uždarymo bei Pensijų fondo apskaitos vienetų tose sąskaitose apskaitos tvarka

72. Bendrovė kiekvienam Pensijų fondo dalyviui, sudariusiam Pensijų kaupimo sutartį, atidaro Pensijų sąskaitą.

73. Kiekviena Pensijų sąskaita turi atskirą numerį.

74. Pensijų sąskaitoje fiksuojama tokia informacija:

1) Pensijų fondo dalyvio vardas, pavardė, asmens kodas;
2) pensijų įmokų užskaitymo į Pensijų sąskaitą data, Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė ir Pensijų fondo apskaitos vienetų skaičius;

3) bendras Pensijų fondo apskaitos vienetų skaičius.

75. Visa apskaita Pensijų sąskaitoje yra atliekama Pensijų fondo apskaitos vienetais.

76. Pensijų sąskaita uždaroma šiais atvejais:

1) Pensijų fondo dalyviui perėjus į kitą pensijų fondą;
2) Pensijų fondo dalyviui įgijus teisę į pensijų išmoką ir Bendrovei įvykdžius savo įsipareigojimus;
3) Pensijų fondo dalyviui mirus ir paveldėtojams įgyvendinus savo teises į paveldėtą turtą;
4) įstatymų nustatyta tvarka Pensijų fondo dalyviui nutraukus dalyvavimą pensijų kaupime.

77. Bendrovė pasilieka teisę sujungti ar atskirti Pensijų fondo apskaitos vienetus didindama ar mažindama Pensijų fondo apskaitos vienetų skaičių, su sąlyga, kad šio pakeitimo metu fondo vertė nepakis.

12. Atskaitymų iš pensijų turto pensijų kaupimo bendrovės naudai apskaičiavimo metodika, dydis ir mokėjimo tvarka

78. Atskaitymai iš pensijų turto Bendrovės naudai daromi tik neviršijant Taisyklėse nustatytų dydžių.

1) atskaitymai iš pensijų turto pagal kiekvieną Pensijų kaupimo sutartį nuo 2013 m. sausio 1 d. per metus sudaro ne daugiau kaip 1 procentą nuo Pensijų fondo dalyvio Pensijų sąskaitoje apskaitytų lėšų vidutinės metinės vertės.

2) atskaitymai nuo Pensijų fondo dalyvio vardu į Pensijų fondą įmokėtų įmokų nuo 2013 m. sausio 1 d. sudaro ne daugiau kaip 2 procentus ir kiekvienais kitais metais mažėja po 0,5 procentinio punkto iki pasieks 0 procentų.

79. Valiutos keitimo sąnaudos, atsiradusios dėl pareigos valiutų sąnaudas buhalterinėje apskaitoje pripažinti pagal Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą, dengiamos iš pensijų turto.

80. Visos kitos Pensijų fondo turto įsigijimo ir pardavimo sąnaudos, mokesčiai, mokėtini už Pensijų fondo turtą ir pajamas, atlyginimas depozitoriumui dengiami iš šioje dalyje Bendrovės naudai nustatytų atskaitymų. Atlyginimo depozitoriumui dydis apskaičiuojamas pagal depozitoriumui dydis Pensijų fondo turto vertę. Atlyginimo depozitoriumui dydis pri-

klausomai nuo pensijų turto grynujų aktyvų vidutinės metinės vertės yra ne didesnis kaip 0,07 procento nuo vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės ir yra mokamas sutartyje su depozitoriumu nustatytu periodiškumu ir tvarka.

81. Pensijų fondo dalyvio perėjimo į kitos pensijų kaupimo bendrovės ar kitą Bendrovės valdomą pensijų fondą, jeigu Pensijų fondo dalyvis pereina į kitą Bendrovės valdomą pensijų fondą daugiau kaip vieną kartą per kalendorinius metus, išlaidas sudaro Bendrovės išlaidos, susijusios su Pensijų sąskaitos uždarymu bei lėšų pervedimu, ir jos negali viršyti 0,05 procento Pensijų fondo dalyvio vardu pervedamų piniginių lėšų. Pensijų fondo dalyviui pereinant į Bendrovės valdomą Pensijų fondą iš kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomo pensijų fondo, atskaitymai už Pensijų fondo dalyvio lėšų įskaitymą į jo Pensijų sąskaitą neskaičiuojami.

82. Konkretūs atskaitymų dydžiai tvirtinami ir keičiami Bendrovės valdybos sprendimu. Apie atskaitymų dydžių pakeitimus Bendrovė informuoja paskelbdama šią informaciją Bendrovės interneto tinklapyje iki pakeitimų įsigaliojimo dienos.

13. Ataskaitų Pensijų fondo dalyviams pateikimo tvarka

83. Bendrovė ne vėliau kaip per 5 mėnesius po ataskaitinių finansinių metų pabaigos Pensijų fondo dalyviui pasirinktu būdu, nurodytu Pensijų kaupimo sutartyje, pateikia Pensijų fondo dalyviui informaciją apie sumokėtų pensijų įmokų dydį, jo asmeninėje Pensijų sąskaitoje apskaičiuoto pensijų turto dydį (į Pensijų sąskaitą įrašytų Pensijų fondo apskaitos vienetų skaičių, jų vertę), metinę Pensijų fondo investicijų grąžą, atliktų atskaitymų dydį. Bendrovė pateikdama artimiausią šiame punkte nurodytą pranešimą, privalo informuoti dalyvį, kuriam iki senatvės pensijos amžiaus yra likę mažiau negu 7 metai, apie galimybę kaupti pensiją Konservatyvaus investavimo pensijų fonde. Kartu su šia informacija turi būti pateikiama:

1) išsami informacija apie galimą riziką dalyvaujant kitos rūšies negu Konservatyvaus investavimo pensijų fonde ir Pensijų fondo bei Konservatyvaus investavimo pensijų fondo investavimo rizikos palyginimas;

2) informacija, kur galima gauti Konservatyvaus investavimo pensijų fondo taisykles arba su jomis susipažinti.

84. Bendrovė Pensijų fondo dalyvio pageidavimu pateikia jam periodines ataskaitas, Taisykles (dalyvio prašymu Bendrovė padaro ataskaitų ir Taisyklių kopijas, o mokestis už jas nevirsta pagaminimo sąnaudų), taip pat suteikia teisingą ir išsamią informaciją apie asmeninėje Pensijų sąskaitoje sukaupto turto dydį bei įmokų mokėjimą, Bendrovės ir pensijų fondo audito išvadas, dabartinį finansinių priemonių portfelį bei su investicijomis susijusias rizikas ir kaštus.

85. Pensijų fondo dalyviui įgijus teisę į pensijų išmoką ir kreipusis į Bendrovę dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo, Bendrovė suteikia jam išsamią informaciją apie pensijų išmokų būdų pasirinkimo galimybes.

86. Bendrovė Priežiūros institucijos nustatyta tvarka ir terminais skelbia metinę informaciją dienraštyje „Lietuvos žinios“ arba kitame Priežiūros institucijos reikalavimus atitinkančiame dienraštyje, o metų ir pusmečio Pensijų fondo ataskaitas skelbia Bendrovės interneto tinklapyje.

14. Pensijų kaupimo sutarčių sudarymo sąlygos ir tvarka, Pensijų kaupimo sutarčių nutraukimo būdai

87. Asmuo, ketinantis sudaryti Pensijų kaupimo sutartį, supažindinamas su šiomis Taisyklėmis, Pensijų kaupimo sutarties sąlygomis, jos nutraukimo sąlygomis ir būdais, investavimo strategija, su investicijomis susijusia rizika, atskaitymų Bendrovės naudai dydžiais ir mokėjimo tvarka, su visų Bendrovės valdomų pensijų fondų investavimo rizikos palyginimu.

88. Asmuo, susipažinęs su Taisyklių ir Pensijų kaupimo sutarties sąlygomis bei pasirinkęs Pensijų fondą, savo ketinimą tapti Pensijų fondo dalyviu išreiškia pasirašydamas Pensijų kaupimo sutartį. Pensijų kaupimo sutartis sudaroma rašytine forma. Pensijų kaupimo sutartyje turi būti Bendrovės vadovo ar kito Bendrovei atstovaujančio asmens parašas arba jo faksimilė.

89. Pensijų kaupimo sutartyje asmuo, ketinantis tapti Pensijų fondo dalyviu, nurodo:

1) vardą, pavardę, gimimo datą, asmens kodą, valstybinio socialinio draudimo pažymėjimo seriją ir numerį, adresą bei telefoną, elektroninio pašto adresą;

2) pasirinkto pensijų fondo pavadinimą.

90. Pensijų fondo dalyviui pasirašius Pensijų kaupimo sutartį, Pensijų kaupimo sutartis laikoma sudaryta, ir Bendrovė per 3 darbo dienas pateikia informaciją apie sutarties sudarymą VSDF valdybai.

91. VSDF valdybai pateikus motyvuotą atsisakymą įregistruoti Pensijų kaupimo sutartį, Pensijų kaupimo sutartis laikoma negaliojančia nuo jos sudarymo momento. Bendrovė per vieną mėnesį nuo Pensijų kaupimo sutarties sudarymo dienos privalo informuoti asmenis, su kuriais sudarytos Pensijų kaupimo sutartys nebuvo įregistruotos, nurodydama neįregistravimo priežastis.

92. Pensijų kaupimo sutartis įsigalioja:

1) pirmą kartą sudaryta Pensijų kaupimo sutartis įsigalioja trečio mėnesio, skaičiuojant nuo jos įregistravimo Sutarčių registre mėnesio, pirmą dieną;

2) pereinant į kitą Bendrovės valdomą Pensijų fondą, kai nutraukiama Pensijų kaupimo sutartis nebuvo įsigaliojusi, naujai sudaryta Pensijų kaupimo sutartis įsigalioja trečio mėnesio, skaičiuojant nuo jos įregistravimo Sutarčių registre mėnesio, pirmą dieną. Kai nutraukiama galiojanti Pensijų kaupimo sutartis, naujai sudaryta Pensijų kaupimo sutartis įsigalioja jos įregistravimo Sutarčių registre dieną;

3) pereinant iš kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomo Pensijų fondo atveju, naujai sudaryta Pensijų kaupimo sutartis įsigalioja nuo jos ir pranešimo apie ankstesnės Pensijų kaupimo sutarties nutraukimą įregistravimo Sutarčių registre;

4) asmenų, turinčių teisę perkelti pensines teises iš Europos Sąjungos institucijų pensijų sistemos pagal Lietuvos Respublikos Europos Sąjungos institucijų darbuotojų ir Europos Parlamento narių pensinių teisių išsaugojimo ir perkėlimo įstatymą,

sudaryta Pensijų kaupimo sutartis įsigalioja įregistravus ją Sutarčių registre.

93. Bendrovė neturi teisės nutraukti Pensijų kaupimo sutarties be Pensijų fondo dalyvio sutikimo, išskyrus Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytus atvejus.

94. Pensijų fondo dalyvis turi teisę nutraukti Pensijų kaupimo sutartį:

1) perėjimo į kitą Bendrovės valdomą pensijų fondą atveju. Šiuo atveju Pensijų kaupimo sutartis nutraukiama Pensijų fondo dalyviui ir Bendrovei sudarius naują Pensijų kaupimo sutartį ir pastarąją užregistravus Sutarčių registre;

2) perėjimo į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą atveju. Šiuo atveju Pensijų kaupimo sutartis nutraukiama Pensijų fondo dalyviui pateikus prašymą nutraukti minėtą sutartį bei Pensijų fondo dalyviui ir kitai pensijų kaupimo bendrovei sudarius naują Pensijų kaupimo sutartį ir abu dokumentus užregistravus Sutarčių registre.

3) šių Taisyklių 14 punkto 8 papunktyje nurodytu atveju ir tvarka;

4) kitais Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytais pagrindais.

15. Perėjimo į kitą Bendrovės valdomą pensijų fondą tvarka

95. Pensijų fondo dalyvis turi teisę pereiti į kitą Bendrovės valdomą pensijų fondą. Pensijų fondo dalyvis, ketinantis pereiti į kitą Bendrovės valdomą pensijų fondą, raštu kreipiasi į Bendrovę dėl naujos Pensijų kaupimo sutarties sudarymo. Pereinant į kitą Bendrovės valdomą pensijų fondą Pensijų kaupimo dalyvio Pensijų kaupimo sutartis nutraukiama ir su Bendrove sudaroma nauja Pensijų kaupimo sutartis.

96. Sudarius naują Pensijų kaupimo sutartį Bendrovė per 3 darbo dienas informuoja apie tai VSDF valdybą. Į kitą Bendrovės valdomą Pensijų fondą pereinančio Pensijų fondo dalyvio naujai sudaryta Pensijų kaupimo sutartis įsigalioja Taisyklių 92 punkto 2 papunktyje nustatyta tvarka.

97. Pensijų fondo dalyviui priklausanti pensijų turto dalis – Pensijų fondo apskaitos vienetai konvertuojami į pinigus ir pervedami į kito Bendrovės valdomo pensijų fondo sąskaitą Taisyklių 10 dalyje nustatyta tvarka. Pensijų fondo dalyvis turi teisę kartą per kalendorinius metus pereiti į kitą pensijų fondą Bendrovėje nemokamai. Jei Pensijų fondo dalyvis pereina į kitą pensijų fondą Bendrovėje daugiau kaip vieną kartą per kalendorinius metus, už jo perėjimą gali būti daromi atskaitymai, numatyti šių Taisyklių 12 dalyje.

16. Perėjimo į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą tvarka

98. Pensijų fondo dalyvis turi teisę pereiti į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą, kai jo vardu į Pensijų fondą yra pervesta bent viena pensijų įmoka arba į Pensijų fondą buvo pervestos lėšos iš Europos Sąjungos institucijų pen-

sijų sistemos.

99. Pensijų fondo dalyvis, norintis pereiti į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą, turi sudaryti naują Pensijų kaupimo sutartį su kita pensijų kaupimo bendrove ir per 14 dienų nuo naujos sutarties sudarymo pateikti ją Bendrovei kartu su prašymu nutraukti Pensijų kaupimo sutartį. Bendrovė, gavusi Pensijų fondo dalyvio prašymą nutraukti Pensijų kaupimo sutartį ir nustačiusi dalyvio tapatybę, per 14 dienų turi informuoti apie tai VSDF valdybą.

100. Pensijų fondo dalyviui pereinant į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą, anksčiau sudaryta Pensijų kaupimo sutartis nutrūksta nuo naujos Pensijų kaupimo sutarties ir pranešimo apie ankstesnės Pensijų kaupimo sutarties nutraukimą įregistravimo Sutarčių registre dienos.

101. Bendrovė, gavusi VSDF valdybos pranešimą apie Pensijų kaupimo sutarties su Bendrove nutraukimą ir naujos Pensijų kaupimo sutarties įsigaliojimą, per 3 darbo dienas pveda Pensijų fondo dalyviui priklausančias pinigines lėšas į primumančiosios pensijų kaupimo bendrovės valdomo pensijų fondo piniginių lėšų sąskaitą.

102. Už Pensijų fondo dalyvio perėjimą į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą iš dalyviui priklausančių piniginių lėšų, pervedamų į kitą Pensijų fondą, gali būti daromi šių Taisyklių 12 dalyje nustatyti atskaitymai Bendrovės naudai.

103. Pensijų fondo dalyvis turi teisę vieną kartą per kalendorinius metus pereiti į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą padengdamas tik šių Taisyklių 12 dalyje nurodytas Bendrovės išlaidas, susijusias su asmens perėjimu į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą.

17. Depozitoriumas, jo teisės ir pareigos, depozitoriumo pakeitimo sąlygos ir tvarka

104. Pensijų fondo depozitoriumas – AB SEB bankas, kurio buveinė Gedimino pr. 12, 01103 Vilnius.

105. Depozitoriumas privalo:

- 1) veikti Pensijų fondo dalyvių naudai;
- 2) vykdyti Bendrovės nurodymus, jei jie neprieštarauja teisės aktų ir Taisyklių reikalavimams;
- 3) užtikrinti, kad įplaukos už perleistą pensijų turtą per nustatytą laiką atitektų Pensijų fondui;
- 4) užtikrinti, kad Pensijų fondo įplaukos būtų naudojamos pagal teisės aktų ir Taisyklių reikalavimus;
- 5) atsakyti už žalą, padarytą Pensijų fondo dalyviams ar Bendrovei dėl to, kad jis neatliko savo pareigų ar netinkamai jas atliko;

6) apie visus pastebėtus teisės aktų ar Taisyklių pažeidimus nedelsiant pranešti Priežiūros institucijai ir Bendrovei.

106. Depozitoriumas turi teisę:

- 1) iš Bendrovės gauti visą informaciją, reikalingą jo funkcijoms vykdyti;
- 2) gauti sutartyje su depozitoriumu nustatyto dydžio atlyginimą už savo paslaugas.

107. Bendrovė depozitoriumą gali keisti tik tuo atveju, jei tam pritaria Priežiūros institucija.

18. Pensijų fondo taisyklių pakeitimo tvarka

108. Taisyklės keičiamos Bendrovės valdybos nutarimu. Taisyklių pakeitimus tvirtina Priežiūros institucija įstatymų nustatyta tvarka. Bendrovė taisykles vienašališkai gali keisti šiais atvejais:

- 1) pasikeitus Lietuvos Respublikos įstatymams ir kitiems teisės aktams, reglamentuojantiems pensijų kaupimo veiklą;
- 2) pasikeitus Pensijų fondo investavimo strategijai;
- 3) kitais Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais atvejais.

109. Jei keičiamos Taisyklės įtakoja Pensijų kaupimo sutarties turinį, kartu (be atskiro susitarimo) keičiamos ir Pensijų kaupimo sutartys, sudarytos pagal šias Taisykles. Taisyklių pakeitimai taikomi visiems Pensijų fondo dalyviams.

110. Bendrovė įstatymų nustatyta tvarka raštu informuoja kiekvieną Pensijų fondo dalyvį apie Taisyklių pakeitimus.

19. Pensijų fondo panaikinimo sąlygos ir tvarka

111. Pensijų fondas gali būti panaikintas Bendrovės valdybos arba teismo sprendimu.

112. Pensijų fondą Bendrovės valdybos sprendimu galima panaikinti esant bent vienai iš šių sąlygų:

- 1) Bendrovė yra įvykdžiusi visus įsipareigojimus jos valdomo Pensijų fondo dalyviams;
- 2) visi jos valdomo Pensijų fondo dalyviai pereina į kitą pensijų fondą;
- 3) Bendrovė likviduojama arba reorganizuojama.

113. Bendrovė be Pensijų fondo dalyvių sutikimo gali panaikinti Pensijų fondą tik Priežiūros institucijai leidus ir jos nustatyta tvarka dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimo likviduoti ar reorganizuoti Bendrovę, taip pat tuo atveju, jeigu ji Priežiūros institucijos nustatyta tvarka yra perdavusi pensijų turto valdymą ir įsipareigojimus pagal Pensijų kaupimo sutartis kitai pensijų kaupimo bendrovei.

114. Teismui pripažinus Bendrovę bankrutavusia ir priėmus nutartį likviduoti Bendrovę dėl bankroto, Pensijų fondas, jei jo pensijų turto valdymas ir įsipareigojimai pagal Pensijų kaupimo sutartis nebuvo perduoti kitai pensijų kaupimo bendrovei iki nutarties likviduoti Bendrovę priėmimo, teismo nutartimi skelbiamas panaikintu.

115. Apie sprendimą panaikinti Pensijų fondą Bendrovė ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo dienos turi informuoti Pensijų fondo dalyvius, Priežiūros instituciją ir paskelbti apie tai savo interneto tinklalapyje.

116. Jeigu Pensijų fondas panaikinamas dėl Bendrovės bankroto ar likvidavimo, arba pensijų fondai jungiami, panaikinamo Pensijų fondo arba jungime dalyvaujančių pensijų fondų dalyviai per Bendrovės nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 3 mėnesiai nuo dalyvio informavimo Priežiūros institucijos nustatyta tvarka dienos, turi teisę pereiti į kitą jų pasirinktą pensijų fondą nemokamai. Jei per šiame punkte

nurodytą laikotarpį Pensijų fondo dalyviai nesudarė Pensijų kaupimo sutarčių su kita pensijų kaupimo bendrove, teisės aktų nustatyta tvarka tokie Pensijų fondo dalyviai bei jiems priklausančios lėšos perkeliama į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą nemokamai.

20. Teisių ir pareigų, kylančių iš Pensijų kaupimo sutarčių, perdavimas kitai pensijų kaupimo bendrovei

117. Bendrovė gali perduoti kitai pensijų kaupimo bendrovei teises ir pareigas, kylančias iš Pensijų kaupimo sutarčių, tik gavusi Priežiūros institucijos leidimą.

118. Bendrovė privalo perduoti teises ir pareigas, kylančias iš Pensijų kaupimo sutarčių, kitai pensijų kaupimo bendrovei šiais atvejais:

- 1) teismui priėmus sprendimą likviduoti Bendrovę;
- 2) prieš pradėdant savanorišką likvidavimo procedūrą;
- 3) Bendrovei išskėlus bankroto bylą;
- 4) Priežiūros institucijos reikalavimu, pareikštu pablogėjus Bendrovės finansinei būklei ar iškilus realiai finansinės padėties pablogėjimo ar Bendrovės nemokumo grėsmei;
- 5) kai Bendrovei panaikinamas draudimo veiklos licencijos galiojimas;
- 6) kai Bendrovei sustabdomas draudimo veiklos licencijos galiojimas;
- 7) Priežiūros institucijos sprendimu pritaikius poveikio priemonę įpareigoti Bendrovę perduoti teises ir pareigas, kylančias iš Pensijų kaupimo sutarčių, kitai pensijų kaupimo bendrovei.

119. Bendrovė apie ketinimą perduoti teises ir pareigas, kylančias iš Pensijų kaupimo sutarčių, privalo informuoti Pensijų fondo dalyvius Priežiūros institucijos nustatyta tvarka ir terminais. Teisių ir pareigų pagal Pensijų kaupimo sutartis perdavimo tvarką nustato Priežiūros institucija. Šiame punkte nurodytą informaciją apie atitinkamą sprendimą Bendrovė paskelbia ir savo interneto tinklalapyje.

120. Jeigu Bendrovė su Pensijų fondu susijusias teises ir pareigas, kylančias iš Pensijų kaupimo sutarčių, ketina perduoti kitai pensijų kaupimo bendrovei, perduodamo Pensijų fondo dalyviai per Bendrovės nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 3 mėnesiai nuo dalyvio informavimo Priežiūros institucijos nustatyta tvarka dienos, turi teisę pereiti į kitą jų pasirinktą pensijų fondą nedarant atskaitymų. Jeigu per šiame punkte nurodytą laikotarpį dalyviai nesudarė Pensijų kaupimo sutarčių su kita pensijų kaupimo bendrove, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka tokie dalyviai ir jiems priklausančios lėšos perkeliama į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą nedarant atskaitymų.

121. Perduodant teises ir pareigas pagal Pensijų kaupimo sutartis kartu perduodamas ir pensijų turtas.

122. Perduodant Bendrovės teises ir pareigas kitai pensijų kaupimo bendrovei, taikomos ir šių Taisyklių 16 dalies 99-101 punktuose nustatytos sąlygos.

Generalinė direktorė

Asta Grabinskė

Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė „Aviva Lietuva“